

32004L0038

30.4.2004

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKEJ ÚNIE

L 158/77

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2004/38/ES

z 29. apríla 2004

o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej články 12, 18, 40, 44 a 52,

so zreteľom na návrh Komisie ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽²⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽³⁾,

konajúc v súlade s postupom stanoveným v článku 251 zmluvy ⁽⁴⁾,

keďže:

- (1) občianstvo v Únii udeľuje každému občanovi Únie základné a individuálne právo voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov s výhradou obmedzení a podmienok uvedených v zmluve a opatrení prijatých na tento účel;
- (2) voľný pohyb osôb predstavuje jednu zo základných slobôd vnútorného trhu, ktorý vytvára oblasť bez vnútorných hraníc, kde je sloboda zabezpečená v súlade s ustanoveniami zmluvy;
- (3) občianstvo Únie by malo byť základným štatútom štátnych príslušníkov členských štátov, keď uplatňujú svoje právo na voľný pohyb a pobyt. Je preto potrebné, aby sa kodifikovali a preskúmali existujúce nástroje spoločenstva, ktoré

sa oddelene zaoberajú pracovníkmi, samostatne zárobkovo činnými osobami a tiež študentmi a inými neaktívnymi osobami, aby sa zjednodušilo a posilnilo právo všetkých občanov Únie na voľný pohyb a pobyt;

- (4) aby sa tento sektorový, roztrieštený prístup k právu na voľný pohyb a pobyt napravil a aby sa umožnilo uplatňovanie tohto práva, je potrebný jednotný legislatívny akt na zmenu a doplnenie nariadenia Rady (EHS) 1612/68 z 15. októbra 1968 o slobode pohybu pracovníkov v rámci spoločenstva ⁽⁵⁾ a zrušenie nasledujúcich aktov: smernica Rady 68/360/EHS z 15. októbra 1968 o zrušení obmedzení pohybu a pobytu v rámci spoločenstva pre pracovníkov členských štátov a ich rodinných príslušníkov ⁽⁶⁾, smernica Rady 73/148/EHS z 21. mája 1973 o zrušení obmedzení pohybu a pobytu v rámci spoločenstva pre štátnych príslušníkov členských štátov, pokiaľ ide o etablovanie sa a poskytovanie služieb ⁽⁷⁾, smernica Rady 90/364/EHS z 28. júna 1990 o práve na pobyt ⁽⁸⁾, smernica Rady 90/365/EHS z 28. júna 1990 o práve na pobyt pre zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré pozastavili svoju pracovnú činnosť ⁽⁹⁾, a smernica Rady 93/96/EHS z 29. októbra 1993 o práve na pobyt pre študentov ⁽¹⁰⁾;
- (5) právo všetkých občanov Únie voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov by sa malo, ak sa má uplatňovať podľa objektívnych podmienok slobody a dôstojnosti, udeliť tiež ich rodinným príslušníkom bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť. Na účely tejto smernice by definícia „rodinného príslušníka“ mala tiež zahrňovať registrovaného partnera, ak legislatíva hostiteľského členského štátu považuje registrovaného partnera za rovnocenného manželskému partnerovi;

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 270 E, 25.9.2001, s. 150.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 149, 21.6.2002, s. 46.

⁽³⁾ Ú. v. ES C 192, 12.8.2002, s. 17.

⁽⁴⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu z 11. februára 2003 (Ú. v. EÚ C 43 E, 19.2.2004, s. 42), Spoločné stanovisko Rady z 5. decembra 2003 (Ú. v. EÚ C 54 E, 2.3.2004, s. 12) a Stanovisko Európskeho parlamentu z 10. marca 2004 (zatiaľ neuverejnené v Úradnom vestníku).

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 257, 19.10.1968, s. 2. Nariadenie v znení nariadenia (EHS) 2434/92 (Ú. v. ES L 245, 26.8.1992, s. 1).

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 257, 19.10.1968, s. 13. Smernica v znení aktu o prístupí z roku 2003.

⁽⁷⁾ Ú. v. ES L 172, 28.6.1973, s. 14.

⁽⁸⁾ Ú. v. ES L 180, 13.7.1990, s. 26.

⁽⁹⁾ Ú. v. ES L 180, 13.7.1990, s. 28.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. ES L 317, 18.12.1993, s. 59.

- (6) aby sa zachovala jednota rodiny v širšom zmysle a bez toho, aby bol dotknutý zákaz diskriminácie na základe štátnej príslušnosti, situácia tých osôb, ktoré nie sú zahrnuté v definícii rodinných príslušníkov podľa tejto smernice a ktoré preto nevyužívajú automatické právo na vstup a pobyt v hostiteľskom členskom štáte, by sa mala preskúmať hostiteľským členským štátom na základe jeho vlastnej vnútroštátnej legislatívy, aby sa rozhodlo, či sa takýmto osobám udelí právo na vstup a pobyt pri zohľadnení ich vzťahu s občanom Únie alebo akýchkoľvek iných okolností, ako napríklad ich finančná alebo fyzická odkázanosť od občana Únie;
- (7) formality súvisiace s voľným pohybom občanov Únie v rámci územia členských štátov by sa mali jasne definovať bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia uplatniteľné na vnútroštátne hraničné kontroly;
- (8) aby sa umožnil voľný pohyb rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, tí, ktorí už získali pobytový preukaz, by sa mali oslobodiť od požiadavky získať vstupné vízum v zmysle nariadenia Rady (ES) 539/2001 z 15. marca 2001, ktoré uvádza zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia vlastniť víza pri prechode vonkajších hraníc, a tých krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto požiadavky ⁽¹⁾ alebo prípadne uplatniteľnej vnútroštátnej legislatívy;
- (9) občania Únie by mali mať právo pobytu v hostiteľskom členskom štáte počas obdobia nepresahujúceho tri mesiace bez toho, aby podliehali akýmkoľvek podmienkam alebo formalitám iným, ako požiadavka vlastníctva platného identifikačného preukazu alebo pasu, bez toho, aby bol dotknutý priaznivejší prístup uplatniteľný na uchádzačov o zamestnanie, ako sú uznaní podľa precedenčného práva Súdneho dvora;
- (10) osoby uplatňujúce svoje právo pobytu by sa však nemali stať neprímeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas počiatočného obdobia pobytu. Preto by sa právo pobytu pre občanov Únie a ich rodinných príslušníkov počas obdobia presahujúceho tri mesiace malo podriaďiť podmienkam;
- (11) základné a osobné právo na pobyt v inom členskom štáte udeľuje zmluva občanom Únie priamo a nezávisí od ich splnenia administratívnych postupov;
- (12) na obdobia pobytu dlhšieho ako tri mesiace by členské štáty mali mať možnosť vyžadovať, aby sa občania Únie registrovali na príslušných úradoch v mieste bydliska, čo by sa potvrdilo osvedčením o registrácii vydaným na tento účel;
- (13) požiadavka pobytového preukazu by sa mala obmedziť na rodinných príslušníkov občanov Únie, ktorí nie sú štátni príslušníci členského štátu počas obdobia pobytu dlhšieho ako tri mesiace;
- (14) podklady požadované príslušnými úradmi na vydanie osvedčenia o registrácii alebo pobytového preukazu by sa mali dôkladne špecifikovať, aby sa predišlo rozdielnym administratívnym postupom alebo výkladom, ktoré by predstavovali neprímeranú prekážku na uplatňovanie práva na pobyt občanmi Únie a ich rodinných príslušníkov;
- (15) rodinní príslušníci by mali byť právne chránení v prípade úmrtia občana Únie, rozvodu, anulovania manželstva alebo ukončenia registrovaného partnerstva. S primeraným ohľadom na rodinný život a ľudskú dôstojnosť a v niektorých prípadoch s cieľom ochrany proti zneužívaniu by sa mali prijať opatrenia, aby sa zabezpečilo, že za takýchto okolností rodinní príslušníci, ktorí sa už zdržiavajú na území hostiteľského členského štátu, si zachovávajú svoje právo pobytu výlučne na osobnom základe;
- (16) pokiaľ sa užívatelia práva pobytu nestávajú neprímeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu, nemali by byť vyhostení. Preto opatrenie vyhostenia by nemalo byť automatickým dôsledkom využívania systému sociálnej pomoci. Hostiteľský členský štát by mal preskúmať, či ide o prípad dočasných ťažkostí, a zohľadniť dĺžku trvania pobytu, osobné okolnosti a čiastku udelenej pomoci, aby zväzil, či sa užívateľ stal neprímeranou záťažou pre jeho systém sociálnej pomoci a pristúpil k jeho vyhosteniu. V žiadnom prípade by sa opatrenie vyhostenia nemalo prijať voči pracovníkom, samostatne zárobkovo činným osobám alebo uchádzačom o prácu, ako sú definovaní Súdnym dvorom, okrem dôvodov verejnej politiky alebo verejnej bezpečnosti;

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 81, 21.3.2001, s. 1. Nariadenie v znení nariadenia (ES) 453/2003 (Ú. v. EÚ L 69, 13.3.2003, s. 10).

- (17) využívanie trvalého pobytu občanmi Únie, ktorí sa rozhodli dlhodobo sa usadiť v hostiteľskom členskom štáte, by posilnilo vedomie občianstva Únie a je kľúčovým prvkom v podporovaní sociálnej súdržnosti, ktorá je jedným z hlavných cieľov Únie. Právo trvalého pobytu by sa preto malo ustanoviť pre všetkých občanov Únie a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa zdržiavali v hostiteľskom členskom štáte v súlade s podmienkami ustanovenými v tejto smernici počas nepretržitého obdobia piatich rokov bez toho, aby podliehali opatreniu vyhostenia;
- (18) aby sa už raz priznané právo trvalého pobytu stalo skutočným prostriedkom integrácie do spoločnosti hostiteľského členského štátu, v ktorom má občan Únie pobyť, toto právo by nemalo podliehať žiadnym podmienkam;
- (19) určité výhody špecifické pre občanov Únie, ktorí sú pracovníkmi alebo samostatne zárobkovo činnými osobami, a ich rodinných príslušníkov, ktoré môžu umožniť, aby tieto osoby získali právo trvalého pobytu skôr ako po piatich rokoch pobytu v hostiteľskom členskom štáte, by sa mali zachovať, pretože predstavujú získané práva udelené podľa nariadenia Komisie (EHS) 1251/70 z 29. júna 1970 o práve pracovníkov zostať na území členského štátu po ukončení zamestnania v tomto štáte ⁽¹⁾ a podľa smernice Rady 75/34/EHS zo 17. decembra 1974 o práve štátnych príslušníkov členského štátu zostať na území iného členského štátu po ukončení samostatnej zárobkovej činnosti ⁽²⁾;
- (20) v súlade so zákazom diskriminácie z dôvodov štátnej príslušnosti by všetci občania Únie a ich rodinní príslušníci s pobytom v členskom štáte mali na základe tejto smernice využívať v tomto členskom štáte rovnaké zaobchádzanie ako so štátnymi príslušníkmi v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje zmluva, s výhradou špecifických ustanovení, ako sú výslovne uvedené v zmluve a sekundárnom práve;
- (21) malo by sa však ponechať na hostiteľský členský štát, aby rozhodol, či udelí sociálnu pomoc počas prvých troch mesiacov pobytu alebo počas dlhšieho obdobia v prípade uchádzačov o zamestnanie občanom Únie iným, ako sú pracovníci, samostatne zárobkovo činné osoby alebo osoby, ktoré si zachovali tento štatút, alebo ich rodinní príslušníci, alebo udelí takýmto osobám pomoc vo forme príspevku na výživu počas štúdia vrátane odborného vzdelávania pred nadobudnutím ich práva trvalého pobytu;
- (22) zmluva umožňuje, aby sa zaviedli obmedzenia práva voľného pohybu a pobytu na základe dôvodov verejnej politiky, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia. Aby sa zabezpečila presnejšia definícia takýchto okolností a procedurálnej ochrany, podľa ktorých sa občanom Únie a ich rodinným príslušníkom môže odmietnuť vstup alebo môžu byť vyhostení, mala by táto smernica nahradiť smernicu Rady 64/221/EHS z 25. februára 1964 o koordinácii osobitných opatrení týkajúcich sa pohybu a pobytu cudzích štátnych príslušníkov, prijatých z dôvodov verejnej politiky, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia ⁽³⁾;
- (23) vyhostenie občanov Únie a ich rodinných príslušníkov na základe dôvodov verejnej politiky, verejného zdravia alebo verejnej bezpečnosti je opatrenie, ktoré môže vážne poškodiť osoby, ktoré využívali práva a slobody im udelené podľa zmluvy a skutočne sa integrovali do hostiteľského členského štátu. Rozsah takýchto opatrení by sa preto mal obmedziť v súlade so zásadou úmernosti, aby sa zohľadnil stupeň integrácie daných osôb, dĺžka ich pobytu v hostiteľskom členskom štáte, ich vek, zdravotný stav, rodinná a ekonomická situácia a väzby s krajinou ich pôvodu;

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 142, 30.6.1970, s. 24.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 14, 20.1.1975, s. 10.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 56, 4.4.1964, s. 850. Smernica v znení smernice 75/35/EHS (Ú. v. ES L 14, 20.1.1975, s. 14).

(24) preto čím je vyšší stupeň integrácie občanov Únie a ich rodinných príslušníkov v hostiteľskom členskom štáte, tým by mal byť vyšší stupeň ochrany proti vyhosteniu. Iba za výnimočných okolností, keď existujú závažné dôvody verejnej bezpečnosti, malo by sa prijať opatrenie vyhostenia proti občanom Únie, ktorí sa zdržiavali na území hostiteľského členského štátu po mnoho rokov, najmä, ak sa tam narodili a mali tam pobyť počas svojho celého života. Okrem toho, takéto výnimočné okolnosti by sa tiež mali uplatňovať na opatrenie vyhostenia proti maloletým, aby sa ochránili ich väzby s ich rodinou, v súlade s dohovorom Organizácie spojených národov o ochrane práv detí z 20. novembra 1989;

(25) podrobne by sa tiež mala špecifikovať procedurálna ochrana, aby sa zabezpečila vysoká úroveň ochrany práv občanov Únie a ich rodinných príslušníkov v prípade, že sa im odmietne povolenie, aby vstúpili alebo sa zdržiavali na území iného členského štátu, a tiež aby sa podporila zásada, že všetky kroky, ktoré orgány prijímajú, musia byť primerane opodstatnené;

(26) v každom prípade by občanom Únie a ich rodinným príslušníkom, ktorým sa odmietlo povolenie, aby vstúpili alebo sa zdržiavali na území iného členského štátu, mali byť k dispozícii súdne postupy náhrady škody;

(27) v súlade s precedenčným právom Súdneho dvora, ktoré zakazuje členským štátom, aby vydávali príkazy doživotného vylúčenia osôb, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, z ich územia, by sa právo občanov Únie a ich rodinných príslušníkov, ktorí boli vylúčení z územia členského štátu, predložiť novú žiadosť po primeranom období a v každom prípade po troch rokoch od vymoženého konečného príkazu na vylúčenie, malo potvrdiť.

(28) aby sa predišlo zneužívaniu práv alebo podvodu, najmä manželstvám z rozumu alebo iným formám vzťahov uzavretým výlučne s cieľom využívania práva voľného pohybu a pobytu, členské štáty by mali mať možnosť, aby prijali potrebné opatrenia;

(29) táto smernica by nemala ovplyvniť priaznivejšie vnútroštátne ustanovenia;

(30) s cieľom preskúmať, ako ďalej umožniť využívanie práva voľného pohybu a pobytu, Komisia by mala pripraviť správu, aby sa vyhodnotila možnosť predložiť potrebné návrhy za týmto účelom, najmä o rozšírení obdobia pobytu bez podmienok;

(31) táto smernica rešpektuje základne práva a slobody a dodržiava princípy uznané najmä Chartou základných práv Európskej únie. V súlade so zákazom diskriminácie obsiahnutom v tejto charte by členské štáty mali vykonať túto smernicu bez rozlišovania medzi užívateľmi tejto smernice na takom základe, ako je pohlavie, rasa, farba, etnický alebo sociálny pôvod, genetické vlastnosti, jazyk, náboženstvo alebo viera, politické alebo iné názory, členstvo v národnostnej menšine, majetok, narodenie, invalidita, vek alebo sexuálna orientácia,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

KAPITOLA I

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet

Táto smernica stanovuje:

- a) podmienky, ktoré upravujú uplatňovanie práva voľného pohybu a pobytu v rámci územia členských štátov občanmi Únie a ich rodinných príslušníkov;
- b) právo trvalého pobytu na území členských štátov pre občanov Únie a ich rodinných príslušníkov;
- c) obmedzenia zavedené pre práva uvedené v a) a b) na základe dôvodov verejnej politiky, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice:

- 1) „Občan Únie“ znamená akákoľvek osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu;
- 2) „Rodinný príslušník“ znamená:
  - a) manželský partner;
  - b) partner, s ktorým občan Únie uzavrel registrované partnerstvo na základe legislatívy členského štátu, ak legislatíva hostiteľského členského štátu považuje registrované partnerstvá za rovnocenné s manželstvom, a v súlade s podmienkami stanovenými v príslušnej legislatíve hostiteľského členského štátu;
  - c) priami potomkovia, ktorí sú mladší ako 21 rokov, alebo sú nezaopatrenými osobami a takéto osoby manželského partnera alebo partnera, ako je definovaný v bode b);
  - d) závislí priami príbuzní po vzostupnej línii a takéto osoby manželského partnera alebo partnera, ako je definovaný v bode b);

3) „Hostiteľský členský štát“ znamená členský štát, do ktorého sa občan Únie presťahuje, aby vykonal svoje právo voľného pohybu a pobytu.

Článok 3

Oprávnené osoby

1. Táto smernica sa uplatňuje na všetkých občanov Únie, ktorí sa pohybujú alebo zdržiavajú v členskom štáte inom, ako je členský štát, ktorého štátnymi príslušníkmi sú, a na ich rodinných príslušníkov, ako sú definovaní v bode 2 článku 2, ktorí ich sprevádzajú, alebo sa k nim pripájajú.

2. Bez toho, aby boli dotknuté práva voľného pohybu a pobytu, ktoré dané osoby môžu mať plným právom, hostiteľský členský štát v súlade so svojou vnútroštátnou legislatívou umožní vstup a pobyt pre nasledujúce osoby:

- a) akíkoľvek iní rodinní príslušníci, bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť, ktorí nespádajú pod definíciu v bode 2 článku 2 a ktorí v krajine, z ktorej prišli, sú nezaopatrenými osobami alebo členmi domácnosti občana Únie, ktorý má základné právo pobytu, alebo ak vážne zdravotné dôvody prísne vyžadujú osobnú starostlivosť o príslušníka rodiny občanom Únie;
- b) partner, s ktorým má občan Únie trvalý vzťah riadne osvedčený.

Hostiteľský členský štát vykoná rozsiahle preskúmanie osobných okolností a zdôvodní akékoľvek odmietnutie vstupu alebo pobytu takýmto osobám.

KAPITOLA II

Právo výstupu a vstupu

Článok 4

Právo výstupu

1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o cestovných dokladoch použiteľné na vnútroštátne pohraničné kontroly, všetci občania Únie s platným preukazom totožnosti alebo pasom a ich rodinní príslušníci, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu a ktorí majú platný pas, majú právo opustiť územie členského štátu, aby cestovali do iného členského štátu.

2. V súvislosti s osobami, na ktoré sa uplatňuje odsek 1, nie je možné zaviesť žiadne výstupné víza ani rovnocenné formality.

3. Členské štáty vydajú v súlade so svojimi zákonmi vlastným štátnym príslušníkom preukaz totožnosti alebo pas, ktorý uvádza ich štátnu príslušnosť, a obnovia takéto doklady.

4. Pas je platný aspoň pre všetky členské štáty a pre krajiny, cez ktoré držiteľ pasu musí prejsť, keď cestuje medzi členskými štátmi. Ak zákony členského štátu nestanovujú vydanie preukazov totožnosti, obdobie platnosti akéhokoľvek pasu pri jeho vydaní alebo obnovení nesmie byť kratšie ako päť rokov.

Článok 5

Právo vstupu

1. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o cestovných dokladoch použiteľné na vnútroštátne pohraničné kontroly, členské štáty udelia občanom Únie povolenie vstúpiť na ich územie s platným preukazom totožnosti alebo pasom a udelia rodinným príslušníkom, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, povolenie na vstup na ich územie s platným pasom.

V súvislosti s občanmi Únie nie je možné zaviesť žiadne vstupné víza ani rovnocenné formality.

2. Rodinní príslušníci, ktorí nie sú štátni príslušníci členského štátu, musia mať iba vstupné vízum v súlade s nariadením (ES) č. 539/2001, alebo prípadne v súlade s vnútroštátnou legislatívou. Na účely tejto smernice vlastníctvo platného pobytového preukazu uvedeného v článku 10 oslobodzuje takýchto rodinných príslušníkov od vízovej požiadavky.

Členské štáty takýmto osobám umožnia, aby získali potrebné víza. Takéto víza sa vydávajú bezplatne a čo najskôr a na základe zrýchleného postupu.

3. Hostiteľský členský štát nedáva vstupnú ani výstupnú pečiatku do pasu rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, ak predložia pobytový preukaz stanovený v článku 10.

4. Ak občan Únie alebo rodinný príslušník, ktorý nie je štátnym príslušníkom členského štátu, nemá potrebné cestovné doklady, alebo ak v prípade potreby nemá víza, daný členský štát skôr, ako takéto osoby vráti, im všetkými primeranými spôsobmi umožní, aby získali potrebné doklady, alebo nechá im ich doručiť do primeraného časového obdobia, alebo im umožní, aby dosvedčili alebo dokázali inými spôsobmi, že sa na nich vzťahuje právo voľného pohybu a pobytu.

5. Členský štát môže požadovať, aby daná osoba ohlásila svoju prítomnosť v rámci jeho územia do primeraného a nediskriminačného časového obdobia. Nesplnenie tejto požiadavky môže viesť k tomu, že daná osoba bude podliehať primeraným a nediskriminačným sankciám.

KAPITOLA III

Právo pobytu

Článok 6

Právo pobytu do troch mesiacov

1. Občania Únie majú právo pobytu na území iného členského štátu počas obdobia do troch mesiacov bez akýchkoľvek podmienok alebo formalít iných, ako je požiadavka vlastníť platný preukaz totožnosti alebo pas.

2. Ustanovenia odseku 1 sa uplatňujú tiež na rodinných príslušníkov, čo sa týka vlastníctva platného pasu, ktorí nie sú štátni príslušníci členského štátu a ktorí sprevádzajú občana Únie alebo sa k nemu pripájajú.

Článok 7

Právo pobytu na viac ako tri mesiace

1. Všetci občania Únie majú právo pobytu na území iného členského štátu počas obdobia dlhšieho ako tri mesiace, ak:

- a) sú pracovníci alebo samostatne zárobkovo činné osoby v hostiteľskom členskom štáte; alebo
- b) majú dostatočné zdroje pre seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu, a ak majú komplexné krytie nemocenského poistenia v hostiteľskom členskom štáte; alebo
- c) — sú zapísaní na súkromnej alebo verejnej inštitúcii, akreditovanej alebo financovanej hostiteľským členským štátom na základe jeho legislatívneho alebo administratívneho postupu, s hlavným cieľom absolvovať študijný kurz, vrátane odborného vzdelávania; a
  - majú komplexné krytie nemocenského poistenia v hostiteľskom členskom štáte a predložili príslušnému vnútroštátnemu úradu dôkaz prostredníctvom vyhlásenia alebo iným rovnocenným prostriedkom, podľa ich rozhodnutia,

že majú dostatočné zdroje pre seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu; alebo

- d) sú rodinnými príslušníkmi, ktorí sprevádzajú alebo sa pripájajú k občanovi Únie, ktorý spĺňa podmienky uvedené v bodoch a), b) alebo c).

2. Právo pobytu stanovené v odseku 1 sa rozširuje na rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, sprevádzajú alebo sa pripájajú k občanovi Únie v hostiteľskom členskom štáte, ak takýto občan Únie spĺňa podmienky uvedené v odseku 1a), b) alebo c).

3. Na účely odseku 1a) občan Únie, ktorý už nie je pracovníkom ani samostatne zárobkovo činnou osobou, si zachová štatút pracovníka alebo samostatne zárobkovo činné osoby za nasledujúcich okolností:

- a) daná osoba je dočasne práce neschopná v dôsledku choroby alebo úrazu;
- b) je riadne zaregistrovaná ako nedobrovoľne nezamestnaná osoba po tom, čo bola zamestnaná viac ako jeden rok, a zaevidovala sa ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce;
- c) je riadne zaregistrovaná ako nedobrovoľne nezamestnaná osoba po tom, čo sa jej ukončila pracovná zmluva na dobu určitú kratšiu ako jeden rok, alebo po tom, čo sa stala nedobrovoľne nezamestnaná počas prvých dvanástich mesiacov a zaevidovala sa ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce. V takomto prípade sa štatút pracovníka zachová aspoň šesť mesiacov;
- d) daná osoba nastúpila na odborné vzdelávanie. Pokiaľ nie je nedobrovoľne nezamestnaná, zachovanie štatútu pracovníka je podmienené vzdelávaním, ktoré súvisí s predchádzajúcim zamestnaním.

4. Ako výnimka z odsekov 1d) a 2 vyššie, iba manželský partner, registrovaný partner stanovený v článku 2(2)b) a nezaopatrené deti majú právo pobytu ako rodinní príslušníci občana Únie, ktorý spĺňa požiadavky podľa bodu 1c) vyššie. článok 3(2) sa uplatňuje na jeho závislých priamych príbuzných po vzostupných líniah a na také isté osoby manželského partnera alebo registrovaného partnera.

Článok 8

Administratívne formality pre občanov Únie

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 5(5), v prípade obdobia pobytu dlhších ako tri mesiace môže hostiteľský členský štát požadovať, aby sa občania Únie zaregistrovali na príslušných úradoch.

2. Termín registrácie nesmie byť kratší ako tri mesiace od dátumu príchodu. Registračné potvrdenie sa vydáva okamžite s uvedením mena a adresy registrovanej osoby a dátumu registrácie. Nesplnenie tejto požiadavky registrácie môže viesť k tomu, že daná osoba bude podliehať primeraným a nediskriminačným sankciám.

3. Na vydanie registračného potvrdenia členský štát môže požadovať iba, aby:

— občania Únie, na ktorých sa uplatňuje bod a) článku 7 ods. 1, predložili platný preukaz totožnosti alebo pas, vyhlásenie zamestnávateľa o prijatí do zamestnania alebo potvrdenie o zamestnaní, alebo dôkaz, že sú samostatne zárobkovo činnými osobami;

— občania Únie, na ktorých sa uplatňuje bod b) článku 7 ods. 1, predložili platný preukaz totožnosti alebo pas a poskytli dôkaz, že spĺňajú uvedené podmienky;

— občania Únie, na ktorých sa uplatňuje bod c) článku 7 ods. 1, predložili platný preukaz totožnosti alebo pas, poskytli dôkaz, že sú zapísaní na akreditovanej inštitúcii a že majú komplexné krytie nemocenského poistenia a vyhlásenie alebo rovnocenný prostriedok, uvedené v bode c) článku 7 ods. 1. Členské štáty nesmú požadovať, aby toto vyhlásenie uvádzalo konkrétnu čiastku zdrojov.

4. Členské štáty nesmú stanoviť pevnú čiastku, ktorú považujú za „dostatočné zdroje“, ale musia zohľadniť osobnú situáciu danej osoby. V každom prípade táto čiastka nesmie byť vyššia ako hranica, pod ktorou majú štátni príslušníci hostiteľského členského štátu nárok na sociálnu pomoc, alebo ak sa neuplatňuje toto kritérium, táto čiastka nesmie byť vyššia ako minimálny dôchodok sociálneho zabezpečenia vyplácaného hostiteľským členským štátom.

5. Členské štáty môžu s cieľom vydania registračného potvrdenia pre rodinných príslušníkov občana Únie, ktorí sú sami občania Únie, požadovať predloženie nasledujúcich dokladov:

a) platný preukaz totožnosti alebo pas;

b) doklad osvedčujúci existenciu rodinného vzťahu alebo registrovaného partnerstva;

c) prípadne registračné potvrdenie občana Únie, ktorého sprevádzajú, alebo sa k nemu pripájajú;

d) v prípadoch spadajúcich pod body c) a d) článku 2 ods. 2 dokumentačný dôkaz, že uvedené podmienky sú splnené;

e) v prípadoch spadajúcich pod článok 3 ods. 2 písm. a) doklad vydaný príslušným úradom v krajine pôvodu alebo krajine, odkiaľ prichádzajú, potvrdzujúci, že sú osobami závislými od občana Únie, alebo sú členmi domácnosti občana Únie, alebo dôkaz o existencii vážnych zdravotných dôvodov, ktoré prísne vyžadujú osobnú starostlivosť rodinného príslušníka občanom Únie;

f) v prípadoch spadajúcich pod článok 3 ods. 2 písm. b) dôkaz o existencii trvalého vzťahu s občanom Únie.

Článok 9

Administratívne formality pre rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu

1. Členské štáty vydajú pobytový preukaz rodinným príslušníkom občana Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, ak plánované obdobie pobytu je dlhšie ako tri mesiace.

2. Termín podania žiadosti o pobytový preukaz nesmie byť kratší ako tri mesiace od dátumu príchodu.

3. Nespĺnenie tejto požiadavky žiadať o pobytového preukazu môže viesť k tomu, že daná osoba bude podliehať primeraným a nediskriminačným sankciám.

Článok 10

Vydanie pobytových preukazov

1. Právo pobytu rodinných príslušníkov občana Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, sa dokazuje vydaním dokladu nazvaného „Pobytový preukaz rodinného príslušníka občana Únie“ nie neskôr ako šesť mesiacov od dátumu predloženia žiadosti. Potvrdenie o požiadaní o pobytový preukaz sa vydáva okamžite.

2. Na účely vydania pobytového preukazu môžu členské štáty požadovať nasledujúce doklady:

- a) platný pas;
- b) doklad osvedčujúci existenciu rodinného vzťahu alebo registrovaného partnerstva;
- c) registračné potvrdenie alebo, v prípade neexistencie registračného systému, akýkoľvek dôkaz pobytu v hostiteľskom členskom štáte občana Únie, ktorého sprevádzajú, alebo ku ktorému sa pripájajú;
- d) v prípadoch spadajúcich pod body c) a d) článku 2 ods. 2 dokumentačné dôkazy, že uvedené podmienky sú splnené;
- e) v prípadoch spadajúcich pod článok 3 ods. 2 písm. a) doklad vydaný príslušným úradom v krajine pôvodu alebo krajine, odkiaľ prichádzajú, potvrdzujúci, že sú osobami závislými od občana Únie, alebo sú členmi domácnosti občana Únie, alebo dôkaz o existencii vážnych zdravotných dôvodov, ktoré prísne vyžadujú osobnú starostlivosť rodinného príslušníka občanom Únie;
- f) v prípadoch spadajúcich pod článok 3 ods. 2 písm. b) dôkaz o existencii trvalého vzťahu s občanom Únie.

Článok 11

Platnosť pobytového preukazu

1. Pobytový preukaz stanovený článkom 10 ods. 1 je platný päť rokov od dátumu vydania alebo počas predpokladaného obdobia pobytu občana Únie, ak je toto obdobie kratšie ako päť rokov.

2. Platnosť pobytového preukazu nie je ovplyvnená dočasnou neprítomnosťou nepresahujúcou šesť mesiacov v roku, ani neprítomnosťou dlhšieho trvania v dôsledku povinnej vojenskej služby, alebo neprítomnosťou maximálnej dĺžky dvanástich za sebou nasledujúcich mesiacov z vážnych dôvodov, ako sú napríklad tehotenstvo a pôrod, vážne ochorenie, štúdium alebo odborné vzdelávanie alebo vyslanie do iného členského štátu alebo tretej krajiny.

Článok 12

Zachovanie práva pobytu rodinných príslušníkov v prípade úmrtia alebo odchodu občana Únie

1. Bez toho, aby bol dotknutý druhý pododsek úmrtie občana Únie alebo jeho odchod z hostiteľského členského štátu neovplyvňuje právo pobytu jeho rodinných príslušníkov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi členského štátu.

Pred získaním práva trvalého pobytu musia dané osoby splniť podmienky stanovené v bodoch a), b), c) alebo d) článku 7 ods. 1

2. Bez toho, aby bol dotknutý druhý pododsek, úmrtie občana Únie nevedie k strate práva pobytu jeho rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátni príslušníci členského štátu a ktorí sa zdržiavali v hostiteľskom členskom štáte ako rodinní príslušníci najmenej jeden rok pred úmrtím občana Únie.

Pred získaním práva trvalého pobytu, právo pobytu daných osôb naďalej podlieha požiadavke, že dané osoby musia byť schopné dokázať, že sú pracovníkmi alebo samostatne zárobkovo činnými osobami, alebo že majú dostatočné zdroje pre seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu, a že majú komplexné krytie nemocenského poistenia v hostiteľskom členskom štáte, alebo že sú príslušníkmi rodiny, už založenej v hostiteľskom členskom štáte, osoby spĺňajúcej tieto požiadavky. „Dostatočné zdroje“ sú definované v článku 8 ods. 4

Takíto rodinní príslušníci si zachovávajú svoje právo pobytu výlučne na osobnom základe.

3. Odchod občana Únie z hostiteľského členského štátu alebo jeho úmrtia nevedie k strate práva pobytu jeho detí ani rodiča, ktorý v skutočnosti má deti v starostlivosti, bez ohľadu na štátnu príslušnosť, ak sa deti zdržiavajú v hostiteľskom členskom štáte a sú tam zapísané vo vzdelávacej inštitúcii s cieľom štúdia, až do ukončenia ich štúdií.

Článok 13

Zachovanie práva pobytu rodinných príslušníkov v prípade rozvodu, anulovania manželstva alebo ukončenia registrovaného partnerstva

1. Bez toho, aby bol dotknutý druhý pododsek, rozvod, anulovanie manželstva občana Únie alebo ukončenie jeho registrovaného partnerstva, ako je uvedené v bode 2 písm. b) článku 2, neovplyvňuje právo pobytu jeho rodinných príslušníkov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi členského štátu.

Pred získaním práva trvalého pobytu musia dané osoby splniť podmienky stanovené v bodoch a), b), c) alebo d) článku 7 ods. 1

2. Bez toho, aby bol dotknutý druhý pododsek, rozvod, anulovanie manželstva alebo ukončenie jeho registrovaného partnerstva, ako je uvedené v bode 2b článku 2, nevedie k strate práva pobytu rodinných príslušníkov občana Únie, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu, ak:

- a) pred začatím rozvodového konania alebo konania zrušujúceho manželstvo alebo ukončenia registrovaného partnerstva uvedeného v bode 2b článku 2 manželstvo alebo registrované partnerstvo trvalo aspoň tri roky, vrátane jedného roku v hostiteľskom členskom štáte; alebo
- b) dohodou medzi manželmi alebo registrovanými partnermi uvedenými v bode 2b článku 2 alebo súdnym príkazom má manželský partner alebo registrovaný partner, ktorý nie je štátnym príslušníkom členského štátu, deti občana Únie v starostlivosti; alebo
- c) je to oprávnené mimoriadne ťažkými okolnosťami, ako napríklad obeť domáceho násillia v čase, keď manželstvo alebo registrované partnerstvo trvalo; alebo

- d) dohodou medzi manželmi alebo registrovanými partnermi uvedenými v bode 2b) článku 2 alebo súdnym príkazom, má manželský partner alebo registrovaný partner, ktorý nie je štátnym príslušníkom členského štátu, právo prístupu k maloletému dieťaťu, ak súd rozhodol, že takýto prístup musí byť v hostiteľskom členskom štáte a tak dlho, pokiaľ to bude potrebné.

Pred získaním práva trvalého pobytu právo pobytu daných osôb naďalej podlieha požiadavke, že musia byť schopné dokázať, že sú pracovníkmi alebo samostatne zárobkovo činnými osobami, alebo že majú dostatočné zdroje pre seba a svojich rodinných príslušníkov, aby sa nestali záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu počas obdobia ich pobytu, a že majú komplexné krytie nemocenského poistenia v hostiteľskom členskom štáte, alebo že sú príslušníkmi rodiny, už založenej v hostiteľskom členskom štáte, osoby spĺňajúcej tieto požiadavky. „Dostatočné zdroje“ sú definované v článku 8 ods. 4

Takíto rodinní príslušníci si zachovávajú svoje právo pobytu výlučne na osobnom základe.

Článok 14

Zachovanie práva pobytu

1. Občania Únie a ich rodinní príslušníci majú právo pobytu určené v článku 6, pokiaľ sa nestávajú neprimeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu.

2. Občania Únie a ich rodinní príslušníci majú právo pobytu určené v článkoch 7, 12 a 13, pokiaľ spĺňajú podmienky v nich stanovené.

V konkrétnych prípadoch, ak existuje opodstatnená pochybnosť, či občan Únie alebo jeho rodinní príslušníci spĺňajú podmienky stanovené v článkoch 7, 12 a 13, môžu členské štáty overiť, či sú tieto podmienky splnené. Toto overenie sa nevykonáva systematicky.

3. Opatrenie vyhostenia nie je automatickým dôsledkom využitia systému sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu občanom Únie alebo jeho rodinnými príslušníkmi.

4. Ako výnimka z odsekov 1 a 2 a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia kapitoly VI, sa opatrenie vyhostenia nesmie v žiadnom prípade prijať proti občanom Únie alebo ich rodinným príslušníkom, ak:

- a) občania Únie sú pracovníkmi alebo samostatne zárobkovo činnými osobami, alebo
- b) občania Únie vstúpili na územie hostiteľského členského štátu, aby hľadali zamestnanie. V tomto prípade občania Únie a ich rodinní príslušníci nesmú byť vyhostení, pokiaľ občania Únie sú schopní predložiť dôkaz, že si sústavne hľadajú zamestnanie a že majú skutočnú šancu zamestnať sa.

Článok 15

Procedurálna ochrana

1. Postupy stanovené článkami 30 a 31 sa uplatňujú analogicky na všetky rozhodnutia obmedzujúce voľný pohyb občanov Únie a ich rodinných príslušníkov z dôvodov iných, ako je verejná politika, verejná bezpečnosť alebo verejná zdravie.
2. Vypršanie platnosti preukazu totožnosti alebo pasu, na základe ktorého daná osoba vstúpila do hostiteľského členského štátu a bolo jej vydané registračné potvrdenie alebo pobytový preukaz, nepredstavuje dôvod na vyhostenie z hostiteľského členského štátu.
3. Hostiteľský členský štát nesmie zaviesť zákaz vstupu v súvislosti s rozhodnutím o vyhostení, na ktoré sa uplatňuje odsek 1

KAPITOLA IV

Právo trvalého pobytu

Časť I

Oprávnenosť

Článok 16

Všeobecné pravidlo pre občanov Únie a ich rodinných príslušníkov

1. Občania Únie, ktorí sa legálne zdržiavali počas nepretržitého obdobia piatich rokov v hostiteľskom členskom štáte, majú právo trvalého pobytu v tomto členskom štáte. Toto právo nepodlieha podmienkami uvedeným v kapitole III.
2. Odsek 1 sa uplatňuje tiež na rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu a legálne sa zdržiavali s občanom Únie v hostiteľskom členskom štáte počas nepretržitého obdobia piatich rokov.

3. Nepretržitosť pobytu nie je ovplyvnená dočasnou neprítomnosťou nepresahujúcou spolu šesť mesiacov ročne, ani neprítomnosťou dlhšieho trvania v dôsledku povinnej vojenskej služby, ani neprítomnosťou trvajúcou maximálne dvanásť za sebou nasledujúcich mesiacov v dôsledku vážnych dôvodov, ako sú napríklad tehotenstvo a pôrod, vážna choroba, štúdium alebo odborné vzdelávanie alebo vyslanie do iného členského štátu alebo tretej krajiny.

4. Právo trvalého pobytu po jeho získaní sa môže odobrať iba v prípade neprítomnosti v hostiteľskej krajine počas obdobia dlhšieho ako dva za sebou idúce roky.

Článok 17

Výnimky pre osoby, ktoré už viac nepracujú v hostiteľskom členskom štáte, a ich rodinných príslušníkov

1. Ako výnimka z článku 16 právo trvalého pobytu v hostiteľskom členskom štáte pred uplynutím nepretržitého obdobia piatich rokov pobytu využívajú:

- a) pracovníci alebo samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré v čase, keď prestali pracovať, dosiahli vek stanovený zákonom tohto členského štátu na vznik nároku na starobný dôchodok, alebo pracovníci, ktorí odišli z plateného zamestnania, aby nastúpili na predčasný dôchodok, ak v tomto členskom štáte pracovali aspoň počas predchádzajúcich dvanástich mesiacov a zdržiavali sa tam nepretržite dlhšie ako tri roky.

Ak právne predpisy členských štátov neudeluje právo na starobný dôchodok pre určité kategórie samostatne zárobkovo činných osôb, veková podmienka sa považuje za splnenú, keď daná osoba dosiahla vek 60 rokov.

- b) pracovníci alebo samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré sa nepretržite zdržiavali v hostiteľskom členskom štáte viac ako dva roky a prestali tam pracovať následkom trvalej neschopnosti pracovať.

Ak takáto neschopnosť je dôsledkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania oprávňujúcej danú osobu na príspevok splatný plne alebo čiastočne inštitúciou v hostiteľskom členskom štáte, neuplatňuje sa podmienka týkajúca sa dĺžky pobytu;

c) pracovníci alebo samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré po troch rokoch nepretržitého zamestnania a pobytu v hostiteľskom členskom štáte pracujú ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v inom členskom štáte, pričom si uchovávajú miesto svojho pobytu v hostiteľskom členskom štáte, do ktorého sa vracajú, zvyčajne každý deň alebo aspoň raz za týždeň.

Na účely nároku na práva uvedené v bodoch a) a b) sa obdobia zamestnania strávené v členskom štáte, kde daná osoba pracuje, považujú za obdobia strávené v hostiteľskom členskom štáte.

Obdobia nedobrovoľnej nezamestnanosti riadne zaevidované príslušným úradom práce, obdobia neodpracované z dôvodov, ktoré nemohla daná osoba sama ovplyvniť a absencie z práce alebo prerušenia práce v dôsledku choroby alebo nehody sa považujú za obdobia zamestnania.

2. Podmienky týkajúce sa dĺžky pobytu a zamestnania, stanovené v bode a) odseku 1 a podmienka týkajúca sa dĺžky pobytu, stanovená v bode b) odseku 1 sa neuplatňujú, ak manželský partner alebo partner, ako je uvedený v bode 2b) článku 2, pracovníka alebo samostatne zárobkovo činné osoby je štátnym príslušníkom hostiteľského členského štátu, alebo stratil svoju štátnu príslušnosť tohto členského štátu v dôsledku manželstva s týmto pracovníkom alebo samostatne zárobkovo činnou osobou.

3. Bez ohľadu na štátnu príslušnosť, rodinní príslušníci pracovníka alebo samostatne zárobkovo činné osoby, ktorí sa s ňou zdržiavajú na území hostiteľského členského štátu, majú právo trvalého pobytu v tomto členskom štáte, ak samotný pracovník alebo samostatne zárobkovo činná osoba získala toto právo trvalého pobytu v tomto členskom štáte na základe odseku 1.

4. Ak však pracovník alebo samostatne zárobkovo činná osoba umrie počas pracovného pomeru, ale pred získaním štatútu trvalého pobytu v hostiteľskom členskom štáte na základe odseku 1, jej rodinní príslušníci, ktorí sa zdržiavajú s ňou v hostiteľskom členskom štáte, získajú tam právo trvalého pobytu, za podmienok, že:

- a) pracovník alebo samostatne zárobkovo činná osoba sa v čase úmrtia zdržiavala nepretržite na území tohto členského štátu aspoň dva roky; alebo
- b) úmrtie bolo dôsledkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania; alebo

c) pozostalý manželský partner stratil svoju štátnu príslušnosť tohto členského štátu po sobáší s pracovníkom alebo samostatne zárobkovo činnou osobou.

Článok 18

Získanie práva trvalého pobytu niektorých rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátni príslušníci členského štátu

Bez toho, aby bol dotknutý článok 17, rodinní príslušníci občana Únie podliehajúceho článkom 12 ods. 2 a 13 ods. 2, ktorí spĺňajú podmienky stanovené v týchto článkoch, získajú právo trvalého pobytu potom čo sa legálne zdržiavali počas obdobia piatich za sebou idúcich rokov v hostiteľskom členskom štáte.

Časť II

Administratívne formality

Článok 19

Doklad potvrdzujúci trvalý pobyt pre občanov Únie

1. Členské štáty na základe žiadosti a po overení doby pobytu vydajú občanom Únie, ktorí majú nárok na trvalý pobyt, dokument potvrdzujúci trvalý pobyt.

2. Doklad potvrdzujúci trvalý pobyt sa vydá čo najskôr.

Článok 20

Preukaz o trvalom pobyte pre rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátni príslušníci členského štátu

1. Členské štáty do šiestich mesiacov po predložení žiadosti vydajú rodinným príslušníkom, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu a ktorí majú nárok na trvalý pobyt preukaz o trvalom pobyte. Preukaz o trvalom pobyte sa automaticky obnoví každých desať rokov.

2. Žiadosť o preukaz o trvalom pobyte sa prekladá skôr, ako skončí platnosť pobytového preukazu. Nesplnenie tejto požiadavky žiadať o preukaz o trvalom pobyte môže viesť k tomu, že

daná osoba bude podliehať primeraným a nediskriminačným sankciám.

Článok 24

Rovnaké zaobchádzanie

3. Prerušenie pobytu nepresahujúce dva po sebe idúce roky neovplyvňuje platnosť preukazu o trvalom pobyte.

1. S výhradou takých osobitných ustanovení, ako sú výslovne uvedené v zmluve a v sekundárnom práve, všetci občania Únie, ktorí sa na základe tejto smernice zdržiavajú na území hostiteľského členského štátu, využívajú rovnaké zaobchádzanie ako so štátnymi príslušníkmi tohto členského štátu v rámci pôsobnosti zmluvy. Výhoda tohto práva sa rozširuje na rodinných príslušníkov, ktorí nie sú štátnymi príslušníkmi členského štátu a ktorí majú právo pobytu alebo právo trvalého pobytu.

Článok 21

Nepretržitosť pobytu

Na účely tejto smernice sa nepretržitosť pobytu môže dosvedčiť akýmkoľvek dôkazom, ktorí sa používa v členskom štáte. Nepretržitosť pobytu je narušená akýmkoľvek rozhodnutím o vyhostení riadne vynúteným voči danej osobe.

2. Ako výnimka z odseku 1 hostiteľský členský štát nie je povinný udeliť nárok na sociálnu pomoc počas prvých troch mesiacov pobytu ani prípadne počas dlhšieho obdobia stanoveného v článku 14 ods. 4 písm. b), ani nie je povinný pred nadobudnutím práva trvalého pobytu udeliť pomoc vo forme príspevku na výživu počas štúdia, vrátane odborného vzdelávania, pozostávajúcu zo študentských štipendií alebo študentských pôžičiek osobám iným, ako sú pracovníci, samostatne zárobkovo činné osoby, osoby, ktoré si zachovávajú takýto štatút a ich rodinní príslušníci.

KAPITOLA V

Článok 25

Všeobecné ustanovenia týkajúce sa dokladov o pobyte

Ustanovenia spoločné pre právo pobytu a právo trvalého pobytu

1. Vlastnenie registračného potvrdenia uvedeného v článku 8, dokladu potvrdzujúceho trvalý pobyt, potvrdenia osvedčujúceho podanie žiadosti o pobytový preukaz rodinného príslušníka, pobytového preukazu alebo preukazu o trvalom pobyte nesmie za žiadnych okolností predstavovať predpoklady na uplatňovanie práva alebo dokončenie administratívnej formality, pretože nárok na práva sa môže dosvedčiť akýmkoľvek iným prostriedkom dôkazu.

Článok 22

Územná pôsobnosť

Právo pobytu a právo trvalého pobytu sa vzťahuje na celé územie hostiteľského členského štátu. Členské štáty môžu zaviesť územné obmedzenia práva pobytu a práva trvalého pobytu iba vtedy, ak sa rovnaké obmedzenia vzťahujú aj na jeho vlastných štátnych príslušníkov.

2. Všetky doklady uvedené v odseku 1 sa vydajú bezplatne alebo za poplatok, ktorý nepresahuje poplatok stanovený pre vlastných štátnych príslušníkov na vydanie podobných dokladov.

Článok 23

Príbuzné práva

Bez ohľadu na štátnu príslušnosť majú rodinní príslušníci občana Únie, ktorí majú právo pobytu alebo právo trvalého pobytu v členskom štáte, nárok, aby sa tam zamestnali, alebo vykonávali samostatne zárobkovú činnosť.

Článok 26

Kontroly

Členské štáty môžu vykonávať kontroly súladu s ľubovoľnou požiadavkou odvodenou od ich vnútroštátnej legislatívy pre osoby, ktoré nie sú štátnymi príslušníkmi, vždy mať pri sebe svoje registračné potvrdenie alebo pobytový preukaz, ak sa rovnaká požiadavka uplatňuje na vlastných štátnych príslušníkov, pokiaľ ide o ich preukaz totožnosti. V prípade nesplnenia tejto požiadavky môžu členské štáty zaviesť rovnaké sankcie, aké zavádzajú voči vlastným štátnym príslušníkom za nedodržanie povinnosti mať pri sebe preukaz totožnosti.

KAPITOLA VI

Článok 28

Obmedzenia práva vstupu a práva pobytu z dôvodov verejnej politiky, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia

Článok 27

Všeobecné zásady

1. S výhradou ustanovení tejto kapitoly členské štáty môžu obmedziť slobodu pohybu a pobytu občanov Únie a ich rodinných príslušníkov bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť na základe dôvodov verejnej politiky, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia. Tieto dôvody sa nesmú využívať pre ekonomické účely.

2. Opatrenia prijaté z dôvodov verejnej politiky alebo verejnej bezpečnosti musia byť v súlade s zásadou úmernosti a musia vychádzať výlučne z osobného správania daného jednotlivca. Trestné činy, ku ktorým došlo v minulosti, sa samé o sebe nepovažujú za dôvody na prijatie takýchto opatrení.

Osobné správanie daného jednotlivca musí predstavovať skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu ovplyvňujúcu jeden zo základných záujmov spoločnosti. Zdôvodnenia, ktoré sú oddelené od podrobností prípadu, alebo ktoré sa spoliehajú na aspekty všeobecnej prevencie, sú neprijateľné.

3. Aby sa posúdilo, či daná osoba predstavuje hrozbu pre verejnú politiku alebo verejnú bezpečnosť, pri vydávaní registračného potvrdenia, alebo v prípade neexistencie registračného systému, najneskôr tri mesiace od dátumu príchodu danej osoby na územie hostiteľského členského štátu, alebo od dátumu ohlásenia svojej prítomnosti v rámci územia, ako je stanovené v článku 5(5), alebo pri vydávaní pobytového preukazu, hostiteľský členský štát, ak to považuje za podstatné, môže požadovať, aby členský štát pôvodu a prípadne iné členské štáty, aby poskytli informácie týkajúce sa akýchkoľvek predchádzajúcich policajných záznamov, ktoré prípadne daná osoba má. Takéto informácie sa nevyžadujú všeobecne. Členský štát, ktorý dostane takúto žiadosť, odpovie do dvoch mesiacov.

4. Členský štát, ktorý vydal pas alebo preukaz totožnosti, umožní držiteľovi takéhoto dokladu, ktorý bol vyhostený z dôvodov verejnej politiky, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia z iného členského štátu, aby opätovne vstúpil na jeho územie bez akýchkoľvek formalít, a to aj v prípade, že daný doklad už nie je viac platný alebo štátna príslušnosť držiteľa je spochybnená.

Ochrana proti vypovedaniu

1. Skôr, ako sa prijme rozhodnutie o vyhostení z dôvodov verejnej politiky alebo verejnej bezpečnosti, hostiteľský členský štát zohľadní také aspekty, ako je napríklad dĺžka pobytu daného jednotlivca na jeho území, vek, zdravotný stav, rodinná a ekonomická situácia, sociálna a kultúrna integrácia v hostiteľskom členskom štáte a rozsah väzieb s krajinou pôvodu.

2. Hostiteľský členský štát nesmie prijať rozhodnutie o vyhostení proti občanom Únie alebo ich rodinným príslušníkom bez ohľadu na štátnu príslušnosť, ktorí majú právo trvalého pobytu na jeho území, s výnimkou vážnych dôvodov verejnej politiky alebo verejnej bezpečnosti.

3. Rozhodnutie o vyhostení sa nesmie prijať proti občanom Únie s výnimkou prípadu, ak sa toto rozhodnutie zakladá na zásadne dôležitých dôvodoch verejnej bezpečnosti, ako sú definované členskými štátmi, ak:

- a) dané osoby sa zdržiavali v hostiteľskom členskom štáte počas predchádzajúcich desiatich rokov; alebo
- b) ide o maloleté osoby, s výnimkou prípadu, keď je vyhostenie potrebné v najlepšom záujme dieťaťa, ako ho stanovuje dohovor Organizácie spojených národov o právach dieťaťa z 20. novembra 1989.

Článok 29

Verejné zdravie

1. Jediné choroby, ktoré opodstatňujú opatrenia obmedzujúce slobodu pohybu, sú choroby s epidemickým potenciálom, ako je definované v príslušných nástrojoch Svetovej zdravotníckej organizácie a iné infekčné choroby alebo nákazlivé parazitické ochorenia, ak podliehajú ochranným opatreniam, ktoré sa uplatňujú na štátnych príslušníkov hostiteľského členského štátu.

2. Choroby, ku ktorým dôjde po trojmesačnom období od dátumu príchodu, nepredstavujú dôvody na vyhostenie z územia.

3. V prípade vážnych náznakov potreby, členský štát môže do troch mesiacov od dátumu príchodu požadovať, aby sa osoby, ktoré sú oprávnené na právo pobytu, podrobili bezplatnému

lekárskemu vyšetreniu, aby sa potvrdilo, že netrpia žiadnymi chorobami uvedenými v odseku 1. Takéto lekárske vyšetrenia nie je možné vyžadovať na všeobecnom základe.

Článok 30

Oznámenie o rozhodnutiach

1. Dané osoby dostanú písomné oznámenie o akýchkoľvek rozhodnutiach prijatých podľa článku 27 ods. 1 tak, aby boli schopné porozumieť ich obsahu a dôsledkom pre nich.

2. Dané osoby budú presne a úplne informované o dôvodoch verejnej bezpečnosti, verejnej politiky alebo verejného zdravia, na základe ktorých sa rozhodnutia v ich prípade prijali, pokiaľ to nie je v rozpore so záujmami štátnej bezpečnosti.

3. Takéto oznámenie uvádza súd alebo správny úrad, na ktorom môže daná osoba podať odvolanie, časový limit na podanie odvolania a prípadne čas, do kedy musí daná osoba opustiť územie členského štátu. Okrem riadne zdôvodnených súrnych prípadov, čas na opustenie územia nie je kratší ako jeden mesiac od dátumu oznámenia.

Článok 31

Procedurálna ochrana

1. Dané osoby majú prístup k súdnym a prípadne administratívnym postupom náhrady škody v hostiteľskom členskom štáte, aby sa mohli odvolať alebo požiadať o preskúmanie akéhokoľvek rozhodnutia prijatého proti nim na základe dôvodov verejnej politiky, verejnej bezpečnosti alebo verejného zdravia.

2. Ak žiadosť o odvolanie sa proti rozhodnutiu o vyhostení alebo žiadosť o preskúmanie takéhoto rozhodnutia je doplnená žiadosťou o dočasný príkaz pozastavenia vymáhania takéhoto rozhodnutia, skutočné vystávanie z územia sa nesmie uskutočniť, kým sa neprijme rozhodnutie o dočasnom príkaze, okrem prípadov, keď:

— rozhodnutie o vyhostení je založené na predchádzajúcom súdnom rozhodnutí; alebo

— dané osoby mali predtým prístup k súdnemu preskúmaniu; alebo

— rozhodnutie o vyhostení je založené na mimoriadne dôležitých dôvodoch verejnej bezpečnosti podľa článku 28 ods. 3

3. Postupy náhrady škody umožňujú preskúmanie legálnosti rozhodnutia a tiež skutočností a okolností, z ktorých navrhované opatrenie vychádza. Zabezpečia, aby rozhodnutie nebolo neúmerne, najmä z hľadiska požiadaviek stanovených v článku 28.

4. Členské štáty môžu vylúčiť daného jednotlivca z ich územia pred ukončením postupu náhrady škody, ale nesmú zabrániť, aby sa daný jednotlivec dostavil osobne na obhajobu, s výnimkou prípadu, ak jeho vystúpenie môže spôsobiť vážne ťažkosti pre verejnú politiku alebo verejnú bezpečnosť alebo, keď odvolávacie alebo súdne preskúmanie sa týka odmietnutia vstupu na územie.

Článok 32

Trvanie príkazov vypovedania

1. Osoby vylúčené na základe dôvodov verejnej politiky alebo verejnej bezpečnosti môžu podať žiadosť o zrušenie príkazu vylúčenia po primeranom období v závislosti od okolností a v každom prípade po troch rokoch od vymoženía konečného príkazu vylúčenia, ktorý bol právoplatne prijatý v súlade s právom Spoločenstva, a predložiť dôkazy potvrdzujúce, že došlo k podstatnej zmene v okolnostiach, ktoré zdôvodnili rozhodnutie prikazujúce ich vylúčenie.

Dané členské štáty prijímú rozhodnutie o takejto žiadosti do šiestich mesiacov po jej predložení.

2. Osoby uvedené v odseku 1 nemajú právo vstupu na územie daného členského štátu v čase, keď sa ich žiadosť skúma.

Článok 33

Vyhostenie ako pokuta alebo právny dôsledok

1. Príkazy vyhostenia nesmie hostiteľský členský štát vydávať ako pokutu ani právny dôsledok zaistovacej pokuty, pokiaľ nespĺňajú požiadavky článkov 27, 28 a 29.

2. Ak príkaz vyhostenia, ako je stanovený v odseku 1, sa vymáha viac ako dva roky po jeho vydaní, členský štát overí, že daný jednotlivec je tohto času skutočnou hrozbou pre verejnú politiku alebo verejnú bezpečnosť a posúdi, či nedošlo k podstatnej zmene v okolnostiach od času vydania príkazu vyhostenia.

Článok 38

Zrušenia

1. Články 10 a 11 nariadenia (EHS) 1612/68 sa rušia s účinnosťou od 30. apríla 2006.

2. Smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS sa rušia s účinnosťou od 30. apríla 2006.

3. Odkazy na zrušené ustanovenia a smernice sa chápu ako odkazy na túto smernicu.

KAPITOLA VII

Záverečné ustanovenia

Článok 34

Zverejňovanie

Členské štáty rozšíria informácie týkajúce sa práv a povinností občanov Únie a ich rodinných príslušníkov v oblastiach, ktorých sa týka táto smernica, najmä prostredníctvom kampaní zvyšovania povedomia, ktoré prebiehajú prostredníctvom vnútroštátnych a miestnych médií a inými komunikačnými prostriedkami.

Článok 39

Správa

Článok 35

Zneužívanie práv

Členské štáty môžu prijať potrebné opatrenia na odmietnutie, ukončenie alebo zrušenie akéhokoľvek práva priznaného podľa tejto smernice v prípade zneužívania práv alebo podvodu, ako napríklad manželstva z rozumu. Všetky takéto opatrenia musia byť primerané a podliehať procedurálnym ochranám stanoveným v článkoch 30 a 31.

Najneskôr do 30. apríla 2006 predloží Komisia Európskemu parlamentu a Rade správu u uplatňovaní tejto smernice, spolu so všetkými potrebnými návrhmi, najmä o možnosti predĺžiť časové obdobie, počas ktorého občania Únie a ich rodinní príslušníci sa môžu zdržiavať na území hostiteľského členského štátu bez akýchkoľvek podmienok. Členské štáty poskytnú Komisii všetky informácie potrebné na vypracovanie takejto správy.

Článok 40

Transpozícia

Článok 36

Sankcie

Členské štáty určia ustanovenia o sankciách uplatniteľných za porušenie vnútroštátnych pravidiel prijatých na vykonanie tejto smernice a prijímajú opatrenia požadované na ich uplatnenie. Stanovené sankcie musia byť účinné a primerané. Členské štáty Komisii tieto ustanovenia oznámia najneskôr do 30. apríla 2006 a čo najskôr v prípade akýchkoľvek podstatných zmien.

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, nariadenia a administratívne ustanovenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do 30. apríla 2006.

Článok 37

Priaznivejšie vnútroštátne ustanovenia

Ustanovenia tejto smernice neovplyvňujú žiadne zákony, nariadenia ani administratívne ustanovenia určené členským štátom, ktoré by boli priaznivejšie pre dané osoby, na ktoré sa vzťahuje táto smernica.

Členské štáty, keď prijímajú tieto opatrenia, uvedú v týchto opatreniach odkaz na túto smernicu, alebo takýto odkaz v ustanoveniach doplnia pri ich oficiálnom uverejnení. Spôsoby uvedenia takejto odkazu stanovujú členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii text ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijímajú v rozsahu pôsobnosti tejto smernice, spolu s tabuľkou naznačujúcou, ako ustanovenia tejto smernice zodpovedajú prijatým vnútroštátnym ustanoveniam.

Článok 41

Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dňom jej uverejnenia v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 42

Adresáti

Táto smernica je adresovaná členským štátom.

V Štrasburgu 29. apríla 2004.

*Za Európsky parlament**predseda*

P. COX

*Za Radu**predseda*

M. McDOWELL